

Keski-Suomen hyvinvointialueen oikaisuvaatimus valtiovarainministeriön päätöksestä hyvinvointialueille maksettavasta vuoden 2026 rahoituksesta (VN/37410/2025)

Aluehallitus 10.03.2026
45/02.01.01.02/2026

Valmistelija

talousjohtaja Aija Suntioinen, p. 040 185 9985
juristi Amanda Blick, p. 040 185 1661
ylilääkäri Petri Kivinen, p. 040 186 6501
TKKI-päällikkö Simo Reipas, p. 014 269 2681

Selostus asiasta

Yleistä

Valtiovarainministeriö on tehnyt päätöksen hyvinvointialueille maksettavasta vuoden 2026 yleiskatteisesta valtion rahoituksesta 18.12.2025 (VN/37410/2025). Päätös lähetettiin hyvinvointialueille tiedoksi 8.1.2026.

Hyvinvointialueille myönnettävä kokonaisrahoitus varainhoitovuodelle 2026 on 27 189 751 480 euroa. Keski-Suomen hyvinvointialueelle myönnetty vuoden 2025 rahoitus on 1 310 331 045 euroa. Rahoituspäätöksen mukaan vuoden 2026 rahoitus on 2,5 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2026 talousarvion pohjana olleessa aiemmassa valtiovarainministeriön arviossa. Rahoituksen kasvu aiempaan arvioon nähden johtuu siitä, että teknologian hyödyntämiseen iäkkäiden hoivassa ja kotihoidossa liittyvän asian käsittely (HE 113/2025 vp) on kesken ja tehtävämuutosta vastaavaa rahoituksen vähennystä ei ole tehty vuoden 2026 rahoitukseen. Valtion rahoituksen muutos huomioidaan keväällä 2026 esitettävissä talousarviomuutoksissa.

Rahoituspäätöksen oikaisuvaatimusaika on 3 kuukautta.

Hyvinvointialue on jo aiemmin tehnyt oikaisuvaatimukset vuoden 2025 ja vuosien 2023 ja 2024 valtion rahoituksesta. Oikaisuvaatimusten taustalla ollut diagnoositietojen puute rahoituksen määräytymistekijöinä käytettyjen tarvekerrointen laskennassa vaikuttaa myös vuoden 2026 rahoituksen oikeellisuuteen. Aluehallitukselle esitetään, että Keski-Suomen hyvinvointialue tekee myös vuoden 2026 valtion rahoituksen rahoituspäätöksestä oikaisuvaatimuksen valtiovarainministeriölle.

Oikaisuvaatimuksen keskeisimmät perustelut

Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon perusteella määräytyy rahoituksesta yhteensä yli 90 %, josta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarve muodostaa lähes 80 % eli valtaosan. Vuoden 2026 rahoituspäätöksen taustalla olevissa laskelmissa on rahoituksen määräytymistekijöinä käytettyjen palvelutarvekerrointen laskennassa käytetty vuosien 2022 ja 2023 diagnoositietoja.

Vuosien 2022 ja 2023 osalta Keski-Suomen hyvinvointialueelta on puuttunut laskennan perusteena käytetyistä aineistoista huomattava määrä diagnoositietoja, minkä takia sille myönnetty rahoitus on perustunut merkittävilta osin virheellisiin tietoihin. THL:n laskelmien perusteena käytetyt tiedot ovat siten olleet merkittävilta osin virheelliset.

Lisäksi parhaillaan lausunnolla olevien hyvinvointialueiden rahoituslain muutosesitysten yhteydessä on ilmennyt, kuinka rahoitusmallissa on

huomioitu myös yksityisessä terveydenhuollossa kirjattuja diagnooseja ja mikä niiden vaikutus aluekohtaiseen rahoitukseen on. Tämä ei vastaa rahoituslain 1 §:ssä tarkoitettua eli valtion rahoituksen myöntämiseen hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kuuluvien tehtävien kustannusten kattamiseen. Muiden kuin hyvinvointialueiden ostopalveluina ja vastaavilla tavoilla järjestämien palvelujen eli puhtaasti yksityisesti järjestettyjen ja rahoitettujen diagnoositietojen huomioon ottamisella tarvemallissa on käytännössä ollut huomattavaa vaikutusta aluekohtaiseen palvelutarpeen arvioon. Niillä hyvinvointialueilla, joilla yksityisesti järjestettyjä terveydenhuollon palveluja käytetään enemmän, palvelutarve on näyttäytynyt siitä hyvinvointialueille aiheutuviin kustannuksiin nähden liian isona. Vastaavasti Keski-Suomen hyvinvointialueella palvelutarve on jäänyt yksityisten diagnoosien vaikutuksen johdosta suhteessa pienemmäksi, vaikka yksityisten palvelujen vähäisemmän käytön vuoksi palvelutarvetta on tyydytetty enemmän nimenomaan hyvinvointialueen järjestämissä palveluissa. 2.2.2026 päivätyssä luonnoksessa hallituksen esitykseksi on esitetty arvio vaikutuksista. Keski-Suomen hyvinvointialueen rahoitukseen yksityisen terveydenhuollon diagnoosien vaikutus hyvinvointialueen järjestämisvastuun ulkopuolisilta osin on ollut -7 902 414 euroa.

Yhteenveto

Keski-Suomen hyvinvointialueen tulisi em. perustein hakea rahoitukseen oikaisua. Oikaisuvaatimus tarkempine perusteineen on liitteenä.

Toimivalta

Hallintosääntö 17 §

Esittelijä

Vt. hyvinvointialuejohtaja Kallimo Kati

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää, että

1) Keski-Suomen hyvinvointialue hakee oikaisua valtiovarainministeriön päätökseen vuoden 2026 rahoituksesta liitteenä olevalla oikaisuvaatimuksella ja

2) valtuuttaa vt. hyvinvointialuejohtajan jättämään oikaisuvaatimuksen ja tekemään siihen tarvittaessa vähäisenä pidettäviä muutoksia.

Päätös